

Nämndens plan med budget 2019

Socialnämnden 2019

Dnr: SOCN/2018:42 - 042

Antagen av socialnämnden 2019-02-20, § 35

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Vision 2025.....	3
1.2	Ansvarsområde.....	3
1.3	Volymutveckling.....	4
2	Förutsättningar och verksamhetsförändringar.....	6
2.1	Tillväxt, fler jobb & ökad egen försörjning.....	6
2.2	Attraktiva boende- & livsmiljöer.....	7
2.3	En stark & trygg skola för bättre kunskaper.....	8
2.4	Trygg vård & omsorg.....	9
2.5	Ett rikt kultur-, idrotts- & fritidsliv.....	11
2.6	Hållbar miljö.....	11
2.7	Attraktiv arbetsgivare & effektiv organisation.....	11
3	Nämndens resultatmål från kommunplanen.....	13
4	Driftsbudget.....	14
5	Investeringsbudget.....	15
6	Särskilda uppdrag.....	16
7	Bilaga: Nya upphandlingar.....	17

1 Inledning

Kommunens långsiktiga planering styrs av kommunens vision och den kommunplan som tas fram för varje mandatperiod. Kommunplanen ligger till grund för planeringen för alla år under mandatperioden. Utgångspunkterna för nämndens plan med budget 2019 är kommunens övergripande plan med budget 2019-2021, som fastställdes av kommunfullmäktige i november 2018, och kommunplanen för 2019-2022, som fastställdes av kommunfullmäktige i januari 2019.

Planeringen för ett enskilt år påbörjas under våren då planeringsdirektivet fastställs av kommunstyrelsen. Planeringsdirektivet innehåller dels ekonomiska ramar för nämnder och bolag, dels uppdrag och anvisningar för det fortsatta planeringsarbetet. Utifrån kommunplanen och planeringsdirektivet tar nämnder och bolag fram underlag för kommunens övergripande plan med budget. Detta underlag lämnas till kommunstyrelsen i augusti. Under september och oktober sker beredning av kommunens övergripande plan med budget, som behandlas i kommunstyrelsen i oktober och fastställs i kommunfullmäktige i november. Efter att den övergripande planen med budget har beslutats av kommunfullmäktige ska nämnden fastställa sin plan med budget. Parallellt sker också förvaltningens verksamhetsplanering av hur arbetet ska genomföras för att nå kommunfullmäktiges och nämndens mål och uppdrag.

1.1 Vision 2025

I Katrineholm är lust den drivande kraften för skapande och utveckling – för liv, lärande och företagsamhet. Lust är passion, vilja, ambition. Det är också det lustfyllda – det vi lever för och det vi lever av – mat, kärlek, arbete, gemenskap, upplevelser. Läget är rätt – rätt geografiskt och rätt för handling och förändring.

Katrineholm – Läge för liv & lust

1.2 Ansvarsområde

1.2.1 Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för att fullgöra uppgifter som råd, stöd, biståndsprövningar och behandlingsinsatser enligt socialtjänstlagen, familjerättsliga ärenden, ärenden och insatser enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Enligt socialtjänstlagen (SoL) 3 kap. 3 § ska samtliga insatser inom socialtjänsten vara av god kvalitet. Utförande av insatser inom socialtjänsten genomförs av personal med relevant utbildning och erfarenhet. Kvalitet i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) är en skyddslag för barn och unga under 21 år och ett komplement till socialtjänstlagen, när nödvändig hjälp och stöd inte kan ges med samtycke från barnet och/eller dennes föräldrar. Socialtjänsten kan komma med förslag på olika typer av lösningar för att föräldrarna ska få det stöd de behöver för att barnet/barnen ska ha det bra. I de fall där vare sig föräldrarna eller barnet/barnen samtycker till socialtjänstens förslag kan LVU användas för att se till att vården kan ges. För att vård ska kunna ges, med stöd av LVU, måste socialnämndens utsedda utskott ansöka och få detta beviljat hos Förvaltningsrätten.

Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) är även den en skyddslag och kan tillämpas då möjligheterna att tillgodose en missbrukares behov av vård i frivillig form är uttjänta eller har varit otillräckliga. Vården enligt LVM syftar till att avbryta en destruktiv utveckling av ett missbruk och motivera klienten till behandling som kan leda till ett liv utan missbruk. För att

vård ska kunna ges, med stöd av LVM, måste socialnämndens utskott ansöka och beviljas detta hos Förvaltningsrätten.

Enligt skuldsaneringslagen 2 § ska kommunerna lämna råd och anvisningar i budget- och skuldfrågor. Denna skyldighet gäller även under skuldsaneringsförfarandet och betalningsplanens löptid. Socialnämnden erbjuder budget- och skuldrådgivning till Katrineholms och Vingåkers skuldsatta invånare.

I arbetet med försörjningsstöd har gällande lagstiftning gett socialförvaltningen två uppdrag. Det primära uppdraget är att stödja den enskilde under försörjningsstödsprocessen så att denne blir självförsörjande. Det sekundära uppdraget handlar om att i väntan på att den enskilde är självförsörjande har denne, under vissa förutsättningar och efter behovsprövning, rätt till bistånd i form av försörjningsstöd.

Till socialnämndens uppgifter hör även handläggning av serveringstillstånd samt tillståndsgivning och tillsyn enligt Alkohollagen som primärt är en skyddslag. Som grund för bedömning av serveringstillstånd ligger alkohollagen och andra tillämpliga lagtexter. Förvaltningens alkoholhandläggare sköter även tillstånd och tillsyn via avtal med Flens och Vingåkers kommuner. Även dödsboanmälningar sköts via avtal med dessa kommuner.

Socialnämnden ansvarar även för ungdomsmottagningen, insatser för brottsbenägna ungdomar, råd och stöd för utsatta kvinnor, insatser mot relationsvåld, budgetrådgivning och handläggning enligt skuldsaneringslagen.

För att kunna nå personer i ett tidigare skede och för att kunna ge stöd och behandling på hemmaplan har socialnämnden utvecklat olika former av öppenvårdsinsatser såsom Mercur för missbrukare och deras anhöriga och individer med spelmissbruk och Familjeenheten. Från januari driver vi en Familjecentral i Nävertorp tillsammans med Region Sörmland och bildningsförvaltningen dit vi har en familjestödare kopplad. Socialförvaltningen driver även ett hem för vård och boende (HVB), Kollektivet och ett stödboende Klivet, båda dessa för ungdomar. För vuxna finns ett boende kopplat till Mercur och ett kategoriboende för individer med missbruk med tillhörande boendestöd samt ett akut- och ett modulboende.

Vårdförbundet Sörmland bedriver familjerådgivning och institutionell behandling vid Vårnäs behandlingshem och Gläntans HVB för flera kommuners räkning. Katrineholms kommun är medlem i Vårdförbundet och har tillgång till öppet intag till Vårnäs behandlingshem. Vårdförbundet ansvarar även för upphandling av HVB-hem, konsulentstödda familjehem samt skyddade boenden för länets kommuner.

1.3 Volymutveckling

1.3.1 Socialnämnden

Volymmått	Utfall 2018	Prognos 2019
Antal hushåll som beviljats ekonomiskt bistånd, genomsnitt per månad	599	550
Antal ensamkommande barn och unga	49	35
Antal utnyttjade vård dygn i familjehem, ensamkommande barn och unga	14944	12000
Antal utnyttjade vård dygn i stödboende/HVB, ensamkommande barn och unga	4571	4000
Antal utnyttjade vård dygn i familjehem, barn och unga exkl. ensamkommande	24078	22000
Antal utnyttjade vård dygn på institution, barn och unga exkl. ensamkommande	6649	7000

Volymmått	Utfall 2018	Prognos 2019
Antal utnyttjade vård dygn på institution, vuxna	7690	7000
Antal utnyttjade vård dygn på Vårnäs, öppet intag	1238	1300
Antal pågående insatser, kontaktfamiljer/kontaktpersoner	81	100
Antal kvinnofridsärenden	125	140
Antal sociala kontrakt	94	90
Antal stadigvarande serveringstillstånd	30	35
Antal inkomna aktualiseringar	4314	5000
Antal startade utredningar	2005	2200
Antal avslutade utredningar	1940	2000
Antal pågående utredningar	449	450

1.3.2 Kommentar till volymutvecklingen

Antalet anmälningar har ökat från 2017 då det var 1893 anmälningar till 2018 då det var 2118 anmälningar som inkommit. Störst ökning har det varit i åldern 0-17 år. Dessa är en del av inkomna aktualiseringar gjorda på hela förvaltningen.

Delvis som en följd av detta och då framförallt allvarliga anmälningar ökat så har vård dygnen ökat för både barn, unga och vuxna. När det gäller vuxna så har även fler tvångsplaceringar gjorts med stöd av LVM, Lagen om vård av missbrukare i vissa fall.

Vård dygnen när det gäller ensamkommande barn och unga har dock minskat betydligt och antalet ensamkommande har minskat med två tredjedelar. Orsaken är att vi inte har något inflöde, åldersuppskrivningar, återbördande till Migrationsverket av asylsökande som fyllt 18 år och familjeåterföreningar.

Antalet sociala kontrakt/träningslägenheter har minskat något, en orsak till detta är att ansvariga medarbetare tillsammans med bostadsföretag sett till att dessa boende kommit in på den reguljära bostadsmarknaden.

Antalet hushåll inom försörjningsstöd har minskat, dock har antalet barn i hushållen ökat. Genom samarbetet med Viadidakt och arbetsförmedlingen har dock många individer kommit vidare till egen försörjning.

2 Förutsättningar och verksamhetsförändringar

2.1 Tillväxt, fler jobb & ökad egen försörjning

Bidragstiden för de som uppbär försörjningsstöd tenderar att bli längre för vissa grupper. Antalet hushåll som uppbär bidrag har minskat. Detta har sin orsak i att de försörjningsstödstagare som står nära arbetsmarknaden kommer ut i arbete medan de hushåll som fortsatt söker försörjningsstöd står längre ifrån arbetsmarknaden. I dessa hushåll finns det i regel många barn. Det innebär att kostnaden för försörjningsstöd inte minskat i den takt som antalet hushåll minskat. Detta är en trend som många av Sveriges kommuner redovisar och Katrineholm är inget undantag. Det är en stor och viktig utmaning framåt att få fler kvinnor och män vidare till egen försörjning. Även ur ett barnperspektiv är det av största vikt att föräldrar kommer vidare till någon form av arbete eller studier. Katrineholm är en av de kommuner med högsta antalet barn som lever i familjer med en ekonomisk utsatt situation, s.k. barnfattigdom. Troligtvis minskar trycket på den sociala barnvården när föräldrarna kommer i egen försörjning och blir förebilder för framtida generation och påverkar även inflödet av ärenden kring relations- och uppfostringsvård. Där för blir frågan om att växla bidrag mot anställning en viktig åtgärd.

I övergripande plan med budget för 2019 gav kommunfullmäktige i uppdrag till socialnämnden och Viadidakt-nämnden att öka övergången till egen försörjning bland kvinnor och män som har försörjningsstöd. Utgångspunkten för uppdraget är den utredning som genomförts för att stärka arbetsmarknadsperspektivet i kommunens arbete med försörjningsstödstagare. Uppdraget ska genomföras i samråd med näringslivschefen. Detta arbete är påbörjat och Viadidakt har i uppdrag att ta fram lämpliga individer som kan matchas mot företag. För att individen snabbt ska komma till egen försörjning kommer alla som söker om försörjning att inom en vecka få träffa en arbetsmarknadscoach på Viadidakt, exkluderade är långtidssjukskrivna och pensionärer. Även detta är kopplat till den ovan nämnda utredningen.

Ekonomiskt bistånd har under 2018 arbetat med en modell för samverkan som resulterat i en samverkansplattform med arbetsförmedlingen och Viadidakt. Här kommer möjligheten till subventionerade anställningar att utredas. Grunden för detta är en lokal överenskommelse mellan aktörerna. Det är också viktigt att vi kan hålla fast vid ett aktivt försörjningsstöd där vi kan villkora försörjningsstödet kopplat till insatser inom Viadidakt och Arbetsförmedlingen. Som ett led i detta arbete kommer socialförvaltningen tillsammans med Viadidakt göra en kartläggning över de personer som befinner sig på "sysselsättningsnivå" för att åter föra diskussion om deltagande i något för alla som ger höjd livskvalitet, samt att alla ska göra något utifrån sin egen förmåga för att ha rätt till ekonomiskt bistånd.

Att den subventionerade anställningen extratjänst har tagits bort i nya budgeten för arbetsförmedlingen gör det svårare att minska försörjningsstödet. Nu har den nya regeringen dock aviserat att extratjänsterna ska finnas kvar i en modifierad form, dock är ännu inga beslut fattade. Osäkerheten när det gäller Arbetsförmedlingens framtid och uppdrag är även det orosmoln, då Socialförvaltningen är delvis beroende av samarbetet oss emellan för att minska försörjningsstödet. Socialstyrelsen har meddelat att riksnormen kommer att höjas med 2,1 % under 2019 och förhandlingar mellan Hyresgästföreningen och bostadsföretagen i Katrineholm har lett till höjningar med 1,8 %. Detta innebär ökade kostnader för kommunens försörjningsstöd.

Möjligheten till CSN-lån för långtidsarbetslösa från 1 september 2018 skapar förhoppningsvis en möjlighet för våra målgrupper att komma närmare egen försörjning.

Inom socialtjänsten ser vi också en markant ökning av dödsboanmälningar, vilket innebär att dödsboets tillgångar endast räcker till kostnader för begravning och andra utgifter i samband

med dödsfallet. Detta innebär att socialtjänsten ansvarar för provisorisk förvaltning där anhöriga saknas, vilket är mycket tidsödande. Det kan också innebära att det inte finns några tillgångar till begravning och andra omkostnader.

Antalet skuldsatta ökar, att arbeta förebyggande budgetrådgivning blir allt viktigare för Socialförvaltningen. Sverige har ansökningar ökat med 80 procent, de största orsakerna är skilsmässa, sjukdom, arbetslöshet och olönsamt företag. Svårast att få skuldsanering har de som överkonsumerat.

Socialnämnden kommer fortsätta bidra till att främja kommunens företagsklimat. För att underlätta för restaurangägare att ansöka om serveringstillstånd och anmäla serveringsansvariga tillhandahåller socialnämnden e-tjänster gällande serveringstillstånd. Utbildningen *Ansvarfull alkoholservering* hålls en gång per år för restaurangägare och personal. Utbildningens syfte är att ge ökade kunskaper om alkoholens skadeverkningar och en större förmåga att säga nej till överservering, minska riskerna för alkoholrelaterade våldshandlingar och olyckor i restaurangmiljö, höja personalgruppers kunskaper om olika droger och drogsituationen, informera om lagar och förordningar vid alkoholservering samt restaurangpersonal och ordningsvaktens befogenheter och skyldigheter samt ge tips och råd om hur vanligt förekommande konflikter med gäster kan hanteras.

Socialnämnden samverkar med flera myndigheter kring serveringstillstånd och bjuder in restaurangägarna till träffar två gånger per år. Tillsyner av krogarna i centrum kommer fortsätta genomföras enligt den tillsynsplan som socialnämnden fastställer varje år.

2.2 Attraktiva boende- & livsmiljöer

I Katrineholm byggs just nu många bostäder för att möta en framtida befolkningstillväxt vilket är glädjande. Trots detta finns det grupper som lever i en utsatt situation på bostadsmarknaden. Den bostadssituationen får flera konsekvenser för socialförvaltningens verksamhet. Bristen på bostäder för denna grupp är försvårande för de som står på kö till sociala kontrakt eller träningslägenhet och lever under förhållanden som inte är skäliga. Flera familjer har även många barn vilket innebär att många familjer lever i trångboddhet och detta påverkar hela familjens situation. Barn har svårt att vara hemma och läsa läxorna och vissa barn tvingas att vistas utomhus i hög grad vilket kan öka risken att sökas upp av andra ungdomar med en kriminell livsstil och missbruk. Detta kan skapa otrygghet i vissa bostadsområden där socialtjänsten aktivt tillsammans med skola och polis måste sätta in insatser. Lyckliga gatorna är ett sådant exempel som tas upp mer ingående i målområde 2.5.

Inom socialförvaltningen för vi dagliga diskussioner med personer och familjer där boendesituationen är svår men där förvaltningen inte har resurser att möta upp problematiken. Socialförvaltningen tvingas även acceptera något högre hyror från hyresvärdar eftersom det inte finns något billigare alternativ. 2019 kommer troligen fortsätta medföra stora utmaningar att få fram billiga lägenheter för att personer inte ska fastna permanent i ett socialt kontrakt/träningslägenhet. Utvecklingen av bostadslöshet för utsatta grupper kan förväntas öka under 2019, det kan komma att medföra fortsatt höga kostnader för tillfälligt boende, sociala kontrakt/träningslägenheter inom kommunens socialförvaltning. Socialförvaltningen efterfrågar därför en bostadspolitisk diskussion hur vi ska hantera bostadsfrågan för utsatta grupper så att inte förvaltningen står ensam i detta arbete. Detta gäller även ungdomar som behöver ett bra och billigt boende för att kunna bo kvar i kommunen.

Ensamkommande barn och unga vars familj får uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till den unge vill av naturliga skäl bosätta sig i samma kommun där barnet vistas är fortfarande en osäkerhetsfaktor kring antalet som kommer att bosätta sig här på anknytning. Om

familjen bosätter sig i Katrineholm anses kommunen vara ytterst ansvarig enligt 2 kap 1§ SoL för att se till att familjen får det stöd och hjälp de är i behov av. Familjeåterföreningarna är inte primärt socialnämndens ansvar men nämndens förvaltning kommer involveras i dessa ärenden dels om föräldrar inte kan tillgodose barnens grundläggande behov och dels genom att stödja hushållet med försörjning under deras väntan på att arbetsförmedlingen ska skriva in dem i etableringen. Ansvar för själva boendet har Kommunledningsförvaltning och Katrineholms Fastighets AB, KFAB.

Förslaget till nya gymnasielagen som beslutades i riksdagen den 7 juni kommer att påverka vårt arbete med ensamkommande, cirka tio individer kan bli aktuella. Det är många oklarheter i den nya lagstiftningen vilket lagrådet påtalat. Ändringar har gjorts i befintlig ersättningsförordning (2010:1122) så att denna grupp omfattas, dvs. kommunen kommer för de som folkbokför sig att få den vanliga schablonen för nyanlända (133 200 kr) och 750 kr/dygn fram till första kalenderhalvåret som den unge fyller 20 år under förutsättning att hen har studiehjälp från CSN. När det gäller deras boende kommer det inte att göras någon fördelning av de ungdomar som kan omfattas av de nya gymnasierglerna, utan de väljer själva var de vill bosätta sig och söka utbildning efter uppehållstillstånd. Vi har gjort en bedömning att dessa individer i första hand skall söka bostad och försörjning på egen hand.

En annan utsatt grupp kopplad till bostadssituationen är kvinnor utsatta för relationsvåld som måste erbjudas skyddat boende. Oftast bor förövaren kvar i boendet och kvinnan tvingas flytta. Vid många tillfällen har bostadsbristen och en svår ekonomisk situation för kvinnan gjort det svårt att hitta ett eget boende, vilket inneburit att socialtjänsten tvingats att erbjuda ett socialt kontrakt eller träningslägenhet till en person utan sociala problem i övrigt.

Regeringen har beslutat om en översyn av Socialtjänstlagen (dir 2017:39) som är påbörjad och har kommit med sitt första delbetänkande. Utredningstiden har förlängts och slutbetänkande ska presenteras i juni 2020. I delbetänkandet förstärks socialnämndens roll när det gäller medverkan i samhällsplaneringen och formerna för denna medverkan skall utvecklas och etableras. Detta kommer troligtvis innebära att socialnämnden kommer att komma in i ett tidigare skede vid exempelvis etablerande av ny bostadsområden.

2.3 En stark & trygg skola för bättre kunskaper

För socialtjänstens arbete är bra skolresultat oerhört viktiga som friskfaktor. En ungdom som gått genom gymnasiet med godkända betyg blir sällan föremål för socialtjänstens insatser. Därför är samarbetet med bildningsförvaltningen oerhört viktigt när det gäller att möta upp barn och unga som befinner sig i riskzon för att hamna i utsatta sociala situationer. Här är arbetet med s.k. "hemmasittare och skolvägrare" extra viktigt. Socialförvaltningen gör också kontinuerliga informationsbesök på kommunens skolor gällande bland annat orosanmälningar. Vi ser även vuxenutbildningen som mycket viktig, där individer kan få en andra chans att läsa in sina gymnasiebetyg och nyanlända genom svenska för invandrare SFI kan förberedas för högre studier och den svenska arbetsmarknaden.

Behovet av SkolFam (systematiskt arbete med placerade barns skolgång i samverkan med bildningsförvaltningen) har ökat, dock kan vi inte ta emot fler elever då arbetet sker inom ordinarie verksamhet. I dagsläget kan vi ta emot elva elever per termin. En diskussion pågår med bildningsförvaltningen om att kunna ge stöd inom ramen för elevhälsan för de placerade barn som står utanför SkolFam och har behov av extra stöd i skolan. Placerade barns skolgång har i många fall varit eftersatt och är därför är arbetet i SkolFam extra viktigt.

Våra ungdomar på våra egna HVB-hem och stödboenden stödjer de boende för att öka sina skolresultat, en orsak till detta är att personalen ser vikten av goda skolresultat som en viktig

friskfaktor för att ge ungdomarna redskap för att skapa sig en god framtid. En identifierad grupp som vi behöver prioritera när det gäller skolresultat är ensamkommande barn och unga placerade i nätverkshem, familjehem hos släktingar. Här har familjehemsgruppen ett pågående utvecklingsarbete i samarbete med de hemmen och skolan.

2.4 Trygg vård & omsorg

Förslaget till nya gymnasielagen för ensamkommande ungdomar som det togs beslut om i riksdagen den 7 juni kommer att påverka vårt arbete med ensamkommande, cirka 10-15 individer kan bli aktuella. Det är många oklarheter i den nya lagstiftningen vilket lagrådet har påtalat. När det gäller deras boende kommer det inte att göras någon fördelning av de ungdomar som kan omfattas av de nya gymnasireglerna, utan de väljer själva var de vill bosätta sig och söka utbildning efter uppehållstillstånd. De kommer inte att omfattas av bosättningslagen, utan är att betrakta som vuxna egenbosatta. Osäkerheten är stor hur många individer som kommer att bo kvar eller bosätta sig i kommunen när de fått tillfälligt uppehållstillstånd.

Kommunens Handlingsplan för utveckling av insatser inom området psykisk ohälsa 2016- 2020 kommer ur projektet Uppdrag Psykisk Hälsa, som är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Syftet med överenskommelsen är att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete på området psykisk ohälsa med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Fokus på aktiviteter under 2019 kommer det vara utbildningar i suicidprevention, främst till skolpersonal men även till socialtjänstens personal. Utbildningen för socialförvaltningens och vård- och omsorgsförvaltningens personal i Case management ligger till grund för det fortsatta arbetet. Metoden är ett arbetssätt som skapar ett ramverk för samverkan och ger personer med psykisk ohälsa möjlighet till ökad delaktighet och inflytande över sin egen rehabilitering. Metoden kommer att användas i samarbetet med vård- och omsorgsförvaltningen när det gäller samsjukliga individer med missbruk, psykisk och somatisk ohälsa. Vinka in som är ett RAR-finansierat projekt för unga vuxna som hoppat av skolan och befinner sig utanför arbetsmarknaden har identifierat att det finns en psykisk ohälsa som förstärker deras utanförskap och hamnat mellan stolarna utifrån de myndigheter de möter. När dessa myndigheter samverkar inom projektet kan man möta upp individen. Socialförvaltningen deltar aktivt i detta projekt.

Den sociala insatsgruppen (SIG) kommer fortsätta att aktivt arbeta med ungdomar som riskerar att utveckla en kriminell livsstil. Ju tidigare insatsen har satts in ju bättre resultat har det gett. Arbetsmetoden sociala insatsgrupper utgår från samverkan på individnivå med regelbundna möten där alla berörda myndigheters representanter och individen deltar, under socialtjänstens ledning. Samverkan på individnivå görs möjlig genom ett samtycke från den unge eller den unges vårdnadshavare. En oro finns kring hur polisens resurser som ibland måste omfördelas kan påverka arbetet.

Ärenden kopplat till hedersrelaterat våld och förtryck har ökat under år 2018, bland annat med anledning av detta har en handlingsplan för socialförvaltningens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck tagits fram och beslutats av socialnämnden. Syftet med planen är att öka kompetensen hos medarbetarna kring problemet och att utsatta individer får rätt stöd. Förvaltningen ser arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck inte enbart som socialförvaltningens ansvar. Att upprätta ett samarbete med exempelvis bildningsförvaltningen och Viadidakt är nödvändigt för att öka kompetensen i organisationerna och därmed öka kunskapen. I februari 2019 kommer socialförvaltningen att anordna en konferens om frågan som kan bli ett avstamp för ett tydligare samarbete mellan förvaltningarna där förhoppning är att starta upp ett team över organisationsgränser för att möta upp denna grupps behov av stöd och skydd.

I januari startades en familjecentral i Nävertorps gamla vårdcentral. Socialförvaltningen

medverkar i detta samarbete med Region Sörmland och bildningsförvaltningen. En familjestödjare från förvaltningen kommer att arbeta förebyggande med stöd, rådgivning och utbildning till de föräldrar som har behov av det.

Placerade barn och unga har i regel sämre hälsa och tandvård än övriga barn. Med anledning av detta har det tagits fram rutiner för läkarundersökning och tandundersökning mellan länets kommuner och landstinget. Beredningsgrupp barn inom ramen för närvårdsamverkan följer upp NSV:s (Nämnden för samverkan inom socialtjänst och vård) mål för 2018 där 75 procent av de barn och unga personer 18-20 som placeras för vård utanför det egna hemmet ska ha genomgått en hälsoundersökning. FoU i Sörmland har fått i uppdrag att genomföra kartläggningen. I dagsläget är 68 procent av de placerade barnen läkarundersökta vilket är en avsevärd förbättring mot hur det såg ut vid årsskiftet då det var ca 20 procent. Här är vi bäst i länet men målet är att vi under året ska nå upp till målet 75 procent.

Familjehemsgruppen arbetar aktivt med att rekrytera fler familjehem, kontaktfamiljer och kontaktpersoner för att bygga upp en "bank" samt för att bättre kunna matcha när behovet efterfrågas. Detta kan också ses som ett led i att minska dyrare placeringar på konsulentstödda familjehem.

Den sista oktober avvecklades Vallmovillan vårt HVB-hem för ensamkommande ungdomar. Anledning till det är det minskade mottagandet av gruppen. De ungdomar som blev kvar flyttades till vårt stödboende Klivet. För att under år 2019 arbeta systematiskt med den grupp ensamkommande som blir kvar i kommunen har förvaltningen fått medel från Länsstyrelsen med syftet att underlätta och förstärka integrationen i kommunen för denna grupp. En grupp som särskilt prioriteras är de som bor i så kallade nätverkshem (boende hos släktingar eller andra närstående). En plan för de ensamkommande unga som fyller 20 och går på språkinträdning och inte får börja på gymnasiet till hösten och mister sitt CSN-bidrag är upprättad.

Under de senaste åren har många rapporter vittnat om att den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga. I Landstinget Sörmlands undersökning Liv och Hälsa ung, har 60 % av flickorna och 40 % av pojkarna i årskurs 9 mått dåligt mer än två veckor i följd under två veckor i följd. Vården har inte kunnat möta dessa behov. Köerna till barnpsykiatrisk vård är omfattande och har uppmärksamats i media. Med anledning av detta ser vi oroande på vad konsekvenserna blir av att den barnpsykiatriska vården flyttat från Kullbergsska sjukhuset till Nyköpings sjukhus. Kommunikationerna dit är bristfälliga vilket innebär att utsatta grupper får svårt att ta sig dit. Att Landstingets beroendemottagning saknar mottagning för ungdomar ser vi också som en brist. Detta strider om mot en jämlik och tillgänglig vård och försvårar vår samverkan med berörda enheter. Det är därför extra viktigt att vi ställer krav men också arbetar för en nära samverkan med den barnpsykiatriska vården under 2019, samtalsmottagningen inom barnpsykiatri ser samma behov och har tillsatt extrapersonal för att möta upp behovet.

Under 2018 har 16 LVM-utredningar inleddes och några gick vidare till vård enligt LVM. Det är betydligt fler än tidigare år. Anledningen till detta som även har en koppling till våra höga placeringskostnader kan vara kopplingen mellan allvarligt missbruk och allvarlig psykisk ohälsa som finns hos flera av våra klienter. En diskussion är påbörjad i länets socialchefsnätverk för att se om denna trend är likartad i länet och även föra upp en diskussion gällande kvalitén på Statens institutionsstyrelses HVB-hem för denna målgrupp.

Socialstyrelsen har i sitt regleringsbrev från regeringen i uppdrag att utreda en specialiserad och integrerad vårdform samt utveckling av specialiserad institutionsvård. Syftet är att minska risken att barn och unga hamnar mellan stolarna och att de får en bättre vård. Utredningen ska redovisas till regeringskansliet senast den 15 februari 2019.

2.5 Ett rikt kultur-, idrotts- & fritidsliv

Kommunens viktiga arbete med Lyckliga gatorna fortsätter som innehåller fritidsaktiviteter och gatufester. Socialförvaltningen bidrar i detta arbete. Samtidigt innebär nya uppdrag stora krav på planering och eventuella omprioriteringar i verksamheten. I detta sammanhang vill förvaltningen också lyfta behovet av tydlig struktur för arbetet och att samarbetet mellan de iblandande aktörerna utvecklas. Socialförvaltningen vill bidra med att få med föräldrarna i detta viktiga arbete och knyta ihop det med vårt arbete med föräldrautbildning. Lyckliga gatornas kostnadsfria aktiviteter är också viktiga utifrån ett barnperspektiv inom försörjningsstöd då barn till föräldrar med försörjningsstöd kan erbjudas dessa aktiviteter.

I vårt HVB-hem och vårt stödboende pågår ett aktivt arbete med att motivera dessa ungdomar att söka sig till Katrinesholms rika föreningsliv.

2.6 Hållbar miljö

Socialförvaltningen har anslutit sig till Energikontorets projekt Cykelvänlig arbetsplats för att underlätta cykling till och från arbetet och under arbetet.

Arbete med de lokala miljömålen kommer att fortsätta även 2019. Socialförvaltningen kommer fokusera på att kontrollera transportmedel som används för exempelvis resor till och från familjehem. Transportmedel som förvaltningen använder sig av ska även i fortsättningen ha lägsta möjliga miljöpåverkan.

Socialförvaltningen finns representerad i kommunen digitaliseringsråd och kommer arbeta aktivt med digitalisering inom förvaltningens olika verksamheter. Genom digitalisering ska användningen av exempelvis papper och pappersutskrifter minska. Åtgärder för miljöanpassad belysning kommer att ske i samband med ombyggnationen av lokalerna på Västgötagatan. I arbetet med de nya lokalerna ingår även arbete med övrig effektiv energianvändning.

2.7 Attraktiv arbetsgivare & effektiv organisation

Under verksamhetsåret har socialnämnden ett stort ekonomiskt underskott, anledningen till detta har framförallt tre orsaker, dels att socialförvaltningen haft ett stort antal utredningskonsulter inne på grund av svårigheten att rekrytera socionomer inom den sociala barn- och ungdomsvården, socialförvaltningen har många medarbetare som går på föräldraledigheter och det är i stort helt omöjligt att rekrytera vikarier för dessa vakanser. En andra orsak är att socialnämnden haft många placeringar av vuxna på grund av en kombination av missbruk och allvarlig psykisk ohälsa. Vi har haft ett flertal anmälningar enligt LVM, Lagen om vård av missbrukare av mycket allvarlig art där missbruket skulle leda till mycket allvarlig ohälsa och till och med till risk för dödsfall. Den tredje orsaken är att socialnämndens budget för försörjningsstöd överskridits, de som söker försörjningsstöd står allt längre ifrån arbetsmarknaden på grund av ohälsa, språkhinder och sociala problem. Detta är ett mycket stort hinder för att få ut försörjningsstödstagarna till egen försörjning. Många av våra klienter blir även kvar på SFI, Svenska för invandrare under allt längre tid på grund av bristande progression i inläringen av svenska.

En åtgärdsplan för att stoppa och minska det stora underskottet har tagits fram. Åtgärdsplanen har också presenterats och diskuterats på socialförvaltningens alla enheters arbetsplatsträffar och socialnämnden har ställt sig bakom denna. Åtgärdsplanen ligger till grund för en handlingsplan som kommer att fastslås i januari som kommer att innehålla aktiviteter, tidsplan och en konsekvensbeskrivning av de beslut som tas.

Säkerställandet av den ordinarie bemanning, framförallt inom myndighetsutövningen, är en fortsatt prioriterad utmaning inom socialförvaltningen. Verksamheten har under många år haft stora svårigheter att rekrytera socionomer och den nuvarande lösningen med inhyrda socionomkonsulter innebär mycket höga kostnader för förvaltningen. En plan för utfasning av socionomkonsulter har därför tagits fram. Många av de nyanställda socionomerna inom socialförvaltningen kommer dock direkt från utbildning och har behov av inskolning. FoU:s introduktionsprogram för nytexaminerade socionomer är under omarbetning och utveckling för att möta upp detta behov.

Kommunens utbildningstjänster är ett viktigt medel i vår rekrytering av socionomer och för vår roll som attraktiv arbetsgivare, samtidigt som vi ser ett stort behov av att kunna rekrytera erfarna socialsekreterare. Flera av utbildningstjänsterna har lett vidare till anställning i förvaltningen.

Den 1 mars startar den länsbaserade socialjouren med Eskilstuna kommun som ansvarig via avtal med de kommuner i länet som deltar. I korthet erbjuder den länsgemensamma socialjouren följande:

- bemanning av socialjour kvällar och helger (vardagar från kl. 17 – 08 morgonen därpå, helger fredag från 17 – 08 måndag morgon)
- rådgivning, stöd och upplysning per telefon
- akut hembesök gällande barn och ungdom, våld i nära relation samt vid allvarligt missbruk gällande LVM bedömning.
- att motta, handlägga och besluta i akuta ärenden enligt SoL, LVU och LVM, vilka inte kan vänta till nästa dag.

Vårt samarbete med lärosätena fortgår för att rekrytera nya medarbetare. Under året ska vi undersöka möjligheten med ett nytt VFU-avtal (Verksamhetsförlagd undervisning) med Linköpings universitets socionomutbildning och se över avtalen med Örebro universitet och Mälardalens högskola.

När det gäller vårt varumärke som attraktiv arbetsgivare fortsätter vi vårt arbete med god och säker arbetsmiljö, nära ledarskap, stöd av administrativ personal och specialistfunktioner. Det är också viktigt att arbeta med medarbetarengagemanget genom de förslag som kommer fram både vad gäller effektiviseringar och nya metoder. Våra hälsoinspiratörer är en viktig länk till våra medarbetare för att öka hälsomedvetandet.

Ombyggnationen av våra lokaler utifrån Arbetsmiljöverkets krav kommer under 2019 att påtagligt förbättra arbetsmiljön.

Vi kommer även att se över vår kompetensförsörjningsplan med hjälp av vår kontaktperson på HR. Kompetensförsörjningsplanen måste även vara kompatibel med den kommunövergripande plan som HR-kontoret tagit fram.

Socialnämnden arbetar ständigt med att förbättra sin tillgänglighet genom att ha uppdaterad information på webben och broschyrer som beskriver våra olika verksamheter. Staben ska under året arbeta med att förbättra informationen på kommunens nya webb för att underlätta för kommunens invånare att hitta den information och de tjänster de söker efter. Arbetet med digitalisering för att förbättra tillgängligheten för medborgarna. Digitalisering av ansökningar till försörjningsstöd och ett digitalt stöd inom missbruksvården är under utveckling. Vi följer också utvecklingen av taligenkänning, ett system för att tala in journalanteckningar och övrig dokumentation direkt in i vårt ordinarie verksamhetssystem.

3 Nämndens resultatmål från kommunplanen

Målområde	Resultatmål/Uppdrag
Tillväxt, fler jobb & ökad egen försörjning	Ökad sysselsättning KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB
	Ökad övergång från försörjningsstöd till egen försörjning SOCN, VIAN
	Minskade kostnader för utbetalt försörjningsstöd SOCN
Attraktiva boende- & livsmiljöer	Tryggare offentliga miljöer KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KIAB, VSR
En stark & trygg skola för bättre kunskaper	Fler elever ska klara målen i grundskolan och nå höga resultat BIN, KULN, SOCN
	Fler elever ska klara målen i gymnasieskolan och nå höga resultat BIN, KULN, SOCN
Trygg vård & omsorg	Ökad möjlighet till delaktighet och inflytande SOCN, VON
	Anhörigstödet ska utvecklas SOCN, VON
	Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga ska prioriteras BIN, KULN, SOCN
	Fler ska få en förbättrad situation efter kontakt med individ- och familjeomsorgen SOCN
	Öppna insatser och hemmaplanslösningar ska användas i ökad utsträckning inom individ- och familjeomsorgen SOCN
	Kommunens kostnader för placeringar ska minska BIN, SOCN, VON
	Färre barn och unga ska utsättas för risk att skadas till följd av eget eller andras bruk av tobak, alkohol eller narkotika KS, BIN, BMN, KULN, SOCN
Ett rikt kultur- idrotts- & fritidsliv	Fler ska delta aktivt i kultur-, idrotts- och fritidslivet KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VON
	Kultur, idrott och fritid för barn och unga ska prioriteras KS, BIN, KULN, STN, VON
Hållbar miljö	Ökad energieffektivitet i kommunens lokaler KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KIAB
Attraktiv arbetsgivare & effektiv organisation	Säkrad kompetensförsörjning KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON
	Ökat medarbetarengagemang KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON
	Förbättrad hälsa för kommunens medarbetare KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON
	Kommunens tillgänglighet för invånarna ska öka KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON
	Ökad digital delaktighet KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON
	Resultatet ska uppgå till minst en procent av skatteintäkterna KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON
	Nettodriftskostnaderna ska inte öka snabbare än skatteintäkterna KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON

4 Driftsbudget

Kommunfullmäktige har den 19 november (KS/2018:147) fastställt kommunens övergripande plan med budget enligt kommunstyrelsens upprättade förslag. I förslaget framgår det att socialnämnden beviljas en budgetram på totalt 180 468 tkr för år 2019.

Socialförvaltningen får år 2019 en tillfällig ramförstärkning till insatser för ökad egen försörjning på 3 000 tkr. Ett tillägg i budgeten för år 2019 har gjorts för löneuppräknings på 1 621 tkr och mindre tillägg för driftkostnader som kan kopplas till socialförvaltningens tre investeringar under året.

De tre största kostnaderna socialförvaltningen har är kostnader för försörjningsstöd, kostnad för myndighetsavdelningens huvudverksamhet samt personalkostnader. Största delen av intäkterna som socialförvaltningen har är intäkter från Migrationsverket för schabloner samt återsökta medel för bland annat ensamkommande barn och unga. En annan intäkt som socialförvaltningen har är intäkter för hyreskontrakt via verksamhetens sociala boenden.

Socialförvaltningen	2018	2019		
Förvaltning/Avd/Enhet	Budget (tkr)	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Totalbudget (tkr)
Socialförvaltningen	-175 633	-28 684	209 152	-180 468

5 Investeringsbudget

Investeringsramen för socialförvaltningen år 2019 är 800 tkr och avser möbler och inventarier 100 tkr, digitalisering 100 tkr samt arbetsmiljö 600 tkr.

Investeringsbudgeten på 1 300 tkr för år 2018 kommer socialförvaltningen äska till år 2019. De avser möbler och inventarier för 400 tkr, digitalisering för 300 tkr samt arbetsmiljöinvesteringar för 600 tkr.

Investeringsmedlen för möbler och inventarier kommer att användas till bland annat möbler i socialförvaltningens utbyggnad som är påbörjad men som beräknas vara klar senast hösten år 2019.

Investeringsmedel för digitalisering kommer användas till utveckling av datorprogram till socialförvaltningens verksamhetssystem Treserva. Socialförvaltningen inväntar resultatet av ett pilotprojekt som ännu inte är färdigt, projektet genomförs i Göteborgs kommun av CGI som är leverantör av verksamhetssystemet Treserva.

Investeringsmedel för arbetsmiljöinvesteringar kommer att användas under året i stor del till möbler i samband med ombyggnationen även om en inventering av befintliga skrivbord och stolar också görs.

Investeringsbudget

Kategori	Benämning	Budget (tkr)			Driftkostnad (tkr)		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
1-6	Socialnämnden						
4	Möbler och inventarier	-100	-100	-100	80	100	100
4	Digitalisering-Utveckling/datorprogram	-100	-100	-100	100	130	160
1	Arbetsmiljö SOCN	-600	-600	-600	100	100	100

6 Särskilda uppdrag

Uppdrag till samtliga nämnder att fortsätta arbetet med att utveckla verksamheterna genom digitalisering och e-tjänster. Inriktningen ska vara att minst 50 fullvärdiga e-tjänster ska lanseras under 2019 i syfte att öka tillgängligheten för invånarna och minska den interna administrationen. *Uppdraget återrapporteras inom ramen för kommunens delårsrapport och årsredovisning.*

Uppdrag till socialnämnden och viadidaktnämnden att öka övergången till egen försörjning bland kvinnor och män som har försörjningsstöd. Utgångspunkten för uppdraget är den utredning som genomförts för att stärka arbetsmarknadsperspektivet i kommunens arbete med försörjningsstödstagare. Uppdraget ska genomföras i samråd med näringslivschefen. *En delrapport ska ges till kommunstyrelsen senast i juni 2019. Uppdraget återrapporteras också inom ramen för kommunens delårsrapport och årsredovisning.*

7 Bilaga: Nya upphandlingar

Föremål för upphandling	Kategori	Direktupphandling eller upphandling	Leasing Ja/Nej	Tidpunkt	Drift eller investering
Socionomkonsulter	Tjänst	Upphandling	Nej	2019	Drift
Personlarm	Tjänst/Vara	Upphandling	Ja, av GPS-larmen	2019	Drift
Verksamhetssystem	Vara	Upphandling	Nej	2021	Investering
HVB och konsulentstödda familjehem	Tjänst	Upphandling	Nej	2020	Drift